

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **M. D.**, zast. Mgr. Ondřejem Šimánkem, advokátem, se sídlem Masarykova 186, 399 01 Milevsko, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Českých Budějovicích,** se sídlem Prokišova 5, 370 00 České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 9. 2003, č. j. 10 Ca 106/2003 - 14,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označené usnesení krajského soudu, kterým byla odmítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2003, č. j. 562/150/2003. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí o rozsahu, v jakém bylo stěžovateli správcem daně umožněno nahlédnout do správního spisu. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný správní orgán zejména uvedl, že správce daně postupoval v souladu se zákonem, pokud neumožnil nahlédnout do korespondence s jinými státními orgány, konkrétně pak do dožádání adresovaných Finančním úřadům v Kolíně, Praze - západ a v Poděbradech.

V žalobě stěžovatel brojil právě proti neumožnění nahlédnutí do těchto listin, když se odvolával na znění zákona (§ 23 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“), podle kterého lze nahlížení do této části spisu omezit, jen je-li třeba zachovávat v tajnosti poměry jiných daňových subjektů. Stejně tak v žalobě namítal, že se žalovaný nevypořádal s námitkou, proč byly některé listiny vyloučeny z nahlížení a jiné nikoliv; shledával porušení

§ 50 odst. 7 zákona o správě daní a poplatků. Požadoval zrušení napadaného rozhodnutí a přiznání náhrady nákladů řízení.

Následným usnesením Krajský soud v Českých Budějovicích žalobu odmítl. V odůvodnění tohoto rozhodnutí pak uvedl, že rozhodnutí, jehož zrušení se stěžovatel domáhá, je vyloučeno ze soudního přezkumu. Označeným rozhodnutím se toliko upravuje vedení řízení a vztahuje se na něj tudíž výluka stanovená v § 70 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud proto žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. v návaznosti na § 68 písm. e) s. ř. s. odmítl.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel kasační stížnost, kterou na výzvu soudu posléze doplnil. V kasační stížnosti stěžovatel namítal nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu, tedy stížnostní důvod upravený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Konkrétně pak uváděl, že nahlížení do spisu nelze vidět jako dílčí úkon v průběhu daňového řízení, resp. upozorňoval na rozdílnosti mezi správním a daňovým řízením. K tomuto zejména doplnil, že shromažďování potřebných podkladů může ze strany správce daně probíhat ještě před zahájením řízení, přičemž daňový subjekt může do spisu s odkazem na znění čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod nahlížet kdykoliv. Dovozoval, že v případě, kdy žádné daňové řízení neprobíhá, resp. probíhat nebude, nelze hovořit o rozhodnutí, jímž se upravuje vedení řízení; stejně tak podle něj nelze členit nahlížení do spisu v průběhu řízení a mimo ně. Konečně pak stěžovatel výslovně uvedl, že dovozuje i překážku věci rozhodnuté, neboť ani soud v přezkumném řízení o doměření daně nemůže přehodnocovat závěr pravomocného rozhodnutí v jiné věci byť související.

Na základě výše uvedených skutečností pak stěžovatel požadoval zrušení označeného rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména toliko uvedl, že rozhodnutí o rozsahu nahlížení do spisu je vyloučeno z přezkumu soudem, neboť se jedná o rozhodnutí upravující vedení řízení; odkázal na soudní judikaturu.

Ze správního spisu pro posouzení věci zejména vyplynulo, že Ing. F. M., daňový poradce, zástupce stěžovatele v řízení před správcem daně, dne 20. 12. 2002 požádal u příslušného správce daně, Finanční úřad Milevsko, o nahlédnutí do spisu. Finanční úřad v Milevsku mu s odkazem na znění § 23 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků neumožnil nahlédnout do dožádání adresovaných Finančním úřadům v Kolíně, Praze - západ a Poděbradech. Proti tomuto neumožnění nahlédnutí do spisu podal stěžovatel, prostřednictvím označeného daňového poradce, odvolání. Rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 3. 2003, č. j. 562/150/2003 bylo toto odvolání zamítnuto, a to s odůvodněním, že správce daně postupoval v souladu se zákonem, pokud neumožnil nahlédnout do korespondence s jinými státními orgány, konkrétně pak do dožádání adresovaných Finančním úřadům v Kolíně, Praze - západ a v Poděbradech. Proti tomuto rozhodnutí se pak stěžovatel bránil žalobou, která byla usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích odmítnuta z důvodu, že se jedná o rozhodnutí týkající se vedení řízení, proti němuž je podle § 70 písm. c) v návaznosti na § 68 písm. e) s. ř. s. žaloba nepřípustná.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a stěžovatel je zastoupen advokátem.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat jako krajský soud námitky související s řízením před správním orgánem v souzené věci, tedy, zda mělo být stěžovateli umožněno nahlédnout do označených listin, nýbrž je jeho úkolem primárně posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel brojí proti rozhodnutí, jímž byla žaloba odmítnuta, přichází pak v úvahu důvod upravený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s, tedy tvrzená nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu (žaloby) a Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval naplněním tohoto stížnostního důvodu.

Rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby se opíralo o argument, že rozhodnutí o rozsahu, v jakém bylo stěžovateli umožněno nahlédnout do spisu, se týkalo toliko vedení řízení před správním orgánem, přičemž takový úkon je vyloučen ze soudního přezkumu a žaloba je proti němu s odkazem na § 70 písm. c) a § 68 písm. e) s. ř. s. nepřípustná.

Ustanovení § 68 písm. e) s. ř. s. přitom stanoví, že žaloba je nepřípustná tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto zákona vyloučeno.

Ustanovení § 70 písm. c) s. ř. s. pak stanoví, že ze soudního přezkumu jsou vyloučeny úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem. Mezi tyto úkony dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu podřadila, jak je patrno např. i z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2004, č. j. 4 Afs 10/2003 *[rozhodnutí správce daně o rozsahu, v němž bylo daňovému subjektu umožněno nahlédnout do spisů týkajících se jeho daňových povinností (§ 23 odst. 2 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků), je rozhodnutím, jímž se upravuje vedení řízení, a to i přesto, že je přezkoumatelné hierarchicky vyšším správcem daně v odvolacím řízení (§ 23 odst. 4 zákona ČNR č. 337/1992 Sb.). Na taková rozhodnutí se vztahuje kompetenční výluka stanovená v § 70 písm. c) s. ř. s., a žaloba ve správním soudnictví není podle § 68 písm. e) s. ř. s. přípustná. Vady způsobené nesprávnou aplikací § 23 zákona ČNR č. 337/1992 Sb. lze ve správním soudnictví napadnout jedině po vyčerpání řádných opravných prostředků v daňovém řízení žalobou směřující proti meritornímu rozhodnutí správce daně o daňové povinnosti poplatníka]* právě rozhodnutí správce daně o rozsahu, v němž bylo daňovému subjektu umožněno nahlédnout do spisů týkajících se jeho daňových povinností a Nejvyšší správní soud se s ní i v souzené věci ztotožňuje a odkazuje na ni.

Výše uvedeným zdůvodněním odpovídá Nejvyšší správní soud dále i na námitky stěžovatele uvedené v kasační stížnosti – stěžovatel zejména namítal, že nahlížení do spisu nelze vidět jako dílčí úkon v průběhu daňového řízení; v případě, kdy žádné daňové řízení neprobíhá, nebo ani nikdy probíhat nebude, nelze hovořit o rozhodnutí, jímž se upravuje vedení řízení; stejně tak podle něj nelze členit nahlížení do spisu v průběhu řízení a mimo ně - a doplňuje, že v případě, že žádné řízení ve věci probíhat nebude, nemohou být stěžovateli uloženy ani žádné povinnosti, resp. stěžovatel nemůže být zkrácen na svých právech; stěžovatel by tak nebyl nijak na svých právech dotčen a nebylo by třeba, aby se bránil před

soudními orgány. V jiném případě, kdy řízení bude zahájeno, a v jeho průběhu bude omezen rozsah nahlížení do spisu, přičemž na konci celého řízení bude vydáno rozhodnutí, které se bude dotýkat stěžovatelových práv, může stěžovatel v odvolání proti takovému rozhodnutí uplatnit i námitky proti rozsahu nahlížení do spisu. Jinými slovy rozhodnutí o neumožnění nahlédnout do neveřejné části spisu je možno úspěšně před soudem napadnout, ale až v žalobě směřující proti meritornímu rozhodnutí správního orgánu ve věci. Rozdrobení daňového řízení, které především směřuje k vydání konečného, meritorního, rozhodnutí, jímž se závazně určují práva a povinnosti, a možnost napadat jednotlivé části samostatnou žalobou, by totiž vedlo k zbytečnému roztříštění celého procesu. Je třeba odkázat rovněž na zásadu ekonomie řízení. V těchto námitkách proto Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil.

K námitkám týkajícím se porušení čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod Nejvyšší správní soud uvádí, že ač kontrola ústavnosti není jeho primárním úkolem, zabýval se i namítaným porušením *(Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.)*, avšak neshledal, že by v souzené věci došlo k jeho porušení. Odmítnutí požadavku o nahlédnutí do spisu v souladu se zněním ustanovení § 23 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků a s odkazem na ně neznamená, že žadateli byla odepřena příslušná ochrana. Rozhodnutí žalovaného správního orgánu shledal proto jako ústavně konformní.

Konečně pak k námitce stěžovatele - dovozoval překážku věci rozhodnuté, neboť ani soud v přezkumném řízení o doměření daně nemůže přehodnocovat závěr pravomocného rozhodnutí v jiné věci byť související - Nejvyšší správní soud uvádí, že relevanci této námitky k označenému stížnostnímu důvodu neshledal. V napadeném usnesení krajského soudu o přehodnocování závěru žádného relevantního pravomocného rozhodnutí v jiné byť související věci nejde.

Na základě výše uvedeného pak Nejvyšší správní soud uzavírá, že naplnění označeného stížnostního důvodu, tedy písm. e) § 103 odst. 1 s. ř. s., s ohledem na všechny stěžovatelem tvrzené skutečnosti, byť v odůvodnění tohoto rozhodnutí soudem výslovně neokomentované, neshledal. Z procesní opatrnosti se Nejvyšší správní soud zabýval všemi tvrzeními stěžovatele i ve vztahu k jiným stížnostním důvodům, avšak ani naplnění těchto důvodů neshledal.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že předchozí řízení nenaplňuje s důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasační stížnost tak není důvodná a Nejvyšší správní soud ji proto jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Účastníkům nebyla přiznána v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. a ve spojení s § 120 s. ř. s. náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval a stěžovatel neměl v řízení úspěch.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu